

Шевчук О. Потенціал мотиваційних промов у навчанні майбутніх офіцерів-прикордонників англійської мови. *Освіта. Інноватика. Практика*, 2026. Том 14, № 1. С. 121-127. <https://doi.org/10.31110/2616-650X-vol14i1-016>.

Shevchuk O. Potentials of motivational speeches in teaching English to future border guard officers]. *Osvita. Innovatyka. Praktyka – Education. Innovation. Practice*, 2026. Vol. 14, No 1. S. 121-127. <https://doi.org/10.31110/2616-650X-vol14i1-016>.

УДК 378.147:811.111'276:355.23

DOI: 10.31110/2616-650X-vol14i1-016

Олександра ШЕВЧУК

Національна академія Державної прикордонної служби України
імені Богдана Хмельницького, Україна
<https://orcid.org/0000-0002-2102-7363>
a.shevchuk1302@gmail.com

ПОТЕНЦІАЛ МОТИВАЦІЙНИХ ПРОМОВ У НАВЧАННІ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ-ПРИКОРДОННИКІВ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Анотація. У статті досліджено потенціал використання мотиваційних промов військових командирів як інструмента формування професійно-комунікативної компетентності майбутніх офіцерів у процесі вивчення англійської мови у вищих військових навчальних закладах. Наголошено, що звернення українських командирів, зокрема промови, спрямовані на мобілізацію особового складу, підсилення психологічної стійкості та консолідацію підрозділу, становлять цінний дидактичний ресурс, який дозволяє поєднати лінгвістичну, лідерську й морально-ціннісну підготовку курсантів. Обґрунтовано, що автентичні мотиваційні звернення містять приклади сучасної військової риторики, відображають принципи місійного командування, міжкультурної взаємодії та стратегічної комунікації, а також інтегрують психологічні механізми впливу, що сприяють зміцненню внутрішньої мотивації та згуртованості колективу. Показано, що використання таких промов у мовній підготовці забезпечує розвиток навичок аудіювання, аналітичного читання, засвоєння професійної англомовної термінології, моделювання командирських звернень та участі у дискусіях морально-етичного змісту. Виокремлено навчальні формати, які найбільш ефективно інтегрують мотиваційні промови у заняття: ситуативні кейси, риторичний аналіз, переклад, порівняння англомовних і україномовних текстів, підготовка власних виступів курсантів. Підкреслено значення міжкультурного компонента через залучення промов командирів НАТО, що поглиблює розуміння загальновійськових цінностей та сприяє інтеграції українських офіцерів у багатонаціональне середовище. Зазначено, що перспективними напрями подальших досліджень є аналіз використання бойових наративів та історій з реальних операцій як джерела для розвитку стратегічного мислення; вивчення впливу емоційно забарвлених текстів на формування психологічної стійкості майбутніх офіцерів; розроблення комплексних навчальних модулів, що поєднують мотиваційні промови, лідерські кейси та англомовні симуляції службових ситуацій. Стверджено, що системне впровадження таких матеріалів у освітній процес сприятиме формуванню офіцерів, здатних ефективно комунікувати, лідирувати та приймати рішення в умовах динамічного та багатонаціонального оперативного середовища.

Ключові слова: вищий військовий навчальний заклад; майбутні офіцери; мотиваційні промови; бойові історії; навчання; англійська мова.

Oleksandra SHEVCHUK

Bohdan Khmelnytskyi National Academy
of the State Border Guard Service of Ukraine, Khmelnytskyi, Ukraine
<https://orcid.org/0000-0002-2102-7363>
a.shevchuk1302@gmail.com

THE POTENTIAL OF MOTIVATIONAL SPEECHES IN TEACHING ENGLISH TO FUTURE BORDER GUARD OFFICERS

Abstract. The article examines the potential of motivational speeches delivered by military commanders as an instrument for developing the professional communicative competence of future officers during English-language learning at higher military educational institutions. It is emphasized that the addresses of Ukrainian commanders, particularly those aimed at mobilizing personnel, strengthening psychological resilience, and consolidating units, represent a valuable didactic resource that enables the integration of linguistic, leadership, and moral-value training for cadets. It is argued that authentic motivational speeches contain examples of contemporary military rhetoric, reflect the principles of mission command, intercultural interaction, and strategic communication, and incorporate psychological mechanisms of influence that enhance internal motivation and unit cohesion. The study shows that the use of such speeches in language training promotes the development of listening comprehension skills, analytical reading, mastery of professional military English terminology, modelling of commander's addresses, and participation in moral-ethical discussions. The most effective instructional formats for integrating motivational speeches into the classroom are identified, including situational case studies, rhetorical analysis, translation exercises, comparison of English- and Ukrainian-language texts, and preparation of cadets' own speeches. The significance of the intercultural component is underscored by the inclusion of speeches by NATO commanders, which deepen understanding of shared military values and facilitate the integration of Ukrainian officers into a multinational environment. It is noted that promising directions for further research include analysing the use of combat narratives and real operational stories as sources for developing strategic thinking; studying the impact of emotionally charged texts on the formation of psychological resilience among future officers; and designing comprehensive training modules that combine motivational speeches, leadership case studies, and English-language simulations of service-related situations. It is argued that the systematic incorporation of such materials into the educational process will help prepare officers capable of effective communication, leadership, and decision-making in dynamic, multinational operational environments.

Keywords: higher military educational institution; future officers; motivational speeches; combat narratives; instruction/training/education; English language.

Постановка проблеми. Підготовка майбутніх офіцерів Державної прикордонної служби України (далі – ДПСУ) передбачає не лише засвоєння ними фахових знань і практичних навичок, а й формування внутрішньої готовності діяти відповідально, дисципліновано, рішуче та тактично обґрунтовано в умовах оперативно-службової діяльності, включно з участю в бойових діях. У цих умовах освітній процес у вищому військовому навчальному закладі (далі – ВВНЗ) має забезпечувати розвиток морально-вольових якостей, професійної стійкості, уміння працювати в колективі та усвідомлення службового обов'язку.

Однак традиційні педагогічні засоби не завжди достатньо відображають складність і драматизм сучасних бойових ситуацій, а отже – не повною мірою сприяють формуванню в курсантів глибинної професійної мотивації та психологічної готовності до виконання службових завдань. У цьому контексті особливого значення набуває використання мотиваційних промов – звернень політичних і військових лідерів, командирів, а також військовослужбовців сектору безпеки й оборони України, які мають реальний досвід участі в бойових діях. Такі промови є потужним засобом підсилення професійної мотивації, формування відповідального ставлення до служби та зміцнення морально-психологічної стійкості.

На цьому тлі постає науково-практична проблема: яким чином інтеграція мотиваційних промов в освітній процес може підсилити професійно-комунікативну, морально-психологічну та ціннісну підготовку майбутніх офіцерів-прикордонників? Актуальність цієї проблеми зумовлена потребою поєднання навчального змісту з реальними ситуаціями службової діяльності, що дозволяє курсантам усвідомити практичну значущість здобутих знань і навичок, а також сприяє формуванню внутрішньої готовності діяти в умовах підвищеного ризику.

Аналіз досліджень і публікацій. Аналіз наукових джерел засвідчує зростання інтересу до риторики мотиваційних промов та їх освітнього потенціалу у військово-педагогічній сфері. У сучасних дослідженнях увага зосереджена на трьох ключових напрямках: лінгвопрагматика мотиваційних промов, психологічна й виховна функція військових звернень, а також можливості їх інтеграції у підготовку військовослужбовців, зокрема у сфері іншомовної освіти.

Першу групу становлять роботи, що розкривають лінгвопрагматичний потенціал англомовних мотиваційних звернень. Зокрема Ж. Кравчук і В. Марченко [1] докладно аналізують структурні й семантичні особливості англомовних мотиваційних промов, підкреслюючи роль риторичних стратегій, апеляції до цінностей, персоніфікації звернення та механізмів емоційного впливу. Ці висновки мають безпосереднє значення для формування іншомовної комунікативної компетентності майбутніх офіцерів-прикордонників, оскільки демонструють, як мовні засоби впливають на психологічний стан та поведінку адресата.

Дослідження політичного дискурсу, представлені працями О. Семенюк [2] і В. Рафалюка [3], поглиблюють розуміння аргументаційних та когнітивно-прагматичних тактик у виступах політичних лідерів, які часто набувають мотиваційного змісту у кризових чи воєнних ситуаціях. Автори акцентують, що в умовах інформаційної та воєнної агресії риторика спрямована не лише на переконання, а й на конструювання образів стійкості, єдності та суб'єктності, що є важливим компонентом професійної комунікації військовослужбовців.

Другий блок наукових джерел стосується мотиваційних військових промов і їхньої ролі у підтриманні морально-психологічної стійкості. Так, О. Красницька [4] аналізує мотиваційну промову командира як засіб формування психологічної готовності військовослужбовців до стресових, бойових і екстремальних ситуацій. Подібний акцент простежується у посібнику «Психологія бою» [5], де з позицій військової психології підкреслено важливість словесної підтримки, чітких вербальних орієнтирів і прикладів бойового досвіду для згуртування підрозділу. Дослідження В. Алещенка [6] підтверджує, що морально-психологічне забезпечення є критичним фактором стійкості особового складу, а звернення командира – ключовим інструментом формування бойового духу.

Третій напрям охоплює військову мемуаристику, бойові історії та лідерські наративи, які дедалі активніше інтегруються у сучасну військову освіту. Зокрема С. Шумовецька [7; 8] у своїх працях демонструє, що бойові спогади, описи реальних рішень командирів, тактичних дилем і моральних виборів є важливим ресурсом розвитку критичного мислення, лідерських якостей, умінь командної комунікації. Авторка обґрунтовує доцільність використання таких текстів у підготовці офіцерів-прикордонників та підкреслює їх значення для формування професійної ідентичності.

Окрему увагу привертає дослідження інспіраційних англомовних промов, виконане Н. Одарчук і Т. Мірончук [9]. На матеріалі виступів принца Гаррі показано, що мотиваційні звернення, засновані на особистому прикладі, емпатії та історіях подолання труднощів, мають значний вплив на адресата. З огляду на те, що підготовка прикордонників передбачає оволодіння англійською мовою на рівні взаємодії з міжнародними партнерами, такі матеріали є цінним навчальним ресурсом.

Вагомими для дослідження є також репрезентативні збірки мотиваційних промов, зокрема «Промови, що змінили світ» [10], де систематизовано ключові риторичні моделі надихаючих звернень

різних історичних періодів. Це дозволяє простежити універсальні механізми впливу на аудиторію та застосувати їх у підготовці військових.

Разом з тим у контексті професійної іншомовної освіти важливо врахувати дослідження, присвячені методикам формування англомовної компетентності у майбутніх офіцерів-прикордонників. Так, наприклад, Н. Берестецька і О. Мисечко [11] аналізують моделі інтегрованих занять, які поєднують мовну підготовку з професійними завданнями, тоді як І. Волкова [12] наголошує на умовах формування готовності курсантів до іншомовного спілкування в професійних ситуаціях. Поєднання цих методик із мотиваційними промовами та бойовими історіями відкриває нові підходи до створення практико-орієнтованих навчальних матеріалів.

Узагальнюючи, слід зазначити, що сучасні дослідження переконливо доводять: мотиваційні промови мають значний дидактичний, психологічний і комунікативний потенціал. Вони здатні не лише підвищувати інтерес до вивчення англійської мови, а й сприяти розвитку стійкості, рефлексивності, морально-вольових якостей, уміння працювати в команді та здійснювати ефективну професійну комунікацію – компетентностей, критично важливих для майбутніх офіцерів-прикордонників.

Мета статті полягає в тому, щоб визначити освітній потенціал мотиваційних промов та обґрунтувати можливості їх використання у формуванні англомовної професійної компетентності майбутніх офіцерів-прикордонників.

Методи дослідження: У дослідженні застосовано комплекс методів, спрямованих на виявлення педагогічного потенціалу мотиваційних промов у формуванні професійно-комунікативної компетентності майбутніх офіцерів-прикордонників у процесі вивчення англійської мови. Теоретичну основу становили методи аналізу, синтезу, узагальнення й порівняльно-зіставного вивчення наукових праць з військової педагогіки, лідерства, військової риторики, психології стійкості та методики викладання іноземних мов. Зокрема, здійснено контент-аналіз промов українських військових командирів та лідерів НАТО з метою визначення їхніх структурних, риторичних і ціннісних характеристик.

Емпіричну базу становили навчальні заняття з англійської мови, проведені у Національній академії Державної прикордонної служби України протягом 2023–2025 рр. У дослідженні взяли участь курсанти 2–4 курсів ($n \approx 75$) та офіцери з бойовим досвідом. На цьому матеріалі було апробовано різні педагогічні інструменти: аналіз мотиваційних промов (українською та англійською мовами), моделювання командирських звернень, роботу з англомовними адаптованими бойовими історіями, ситуативні рольові завдання. Оцінювання здійснювалося за допомогою експертного аналізу виступів курсантів, спостереження, самооцінювання та взаємооцінювання, а також якісної інтерпретації результатів рольових ситуацій і навчальних симуляцій.

Виклад основного матеріалу. Мотиваційна промова командира традиційно розглядається як інструмент оперативного впливу на особовий склад, здатний мобілізувати підрозділ, підвищити згуртованість і психологічну готовність до виконання завдання. У військовій практиці такі звернення мають різну форму та призначення: передбойові інструктажі, промови під час критичних ситуацій, підсумкові звернення після виконання завдань, слова підтримки після втрат. Дослідження військової психології доводять, що коротке, емоційно виражене звернення командира здатне знизити рівень тривоги, посилити впевненість у власних силах, відновити бойову зібраність та сприяти груповій згуртованості, що особливо важливо в умовах високої бойової напруги [4].

Показовими в цьому контексті є промови генерала В. Залужного, які демонструють ефективну командирську комунікацію, засновану на гуманістичних цінностях, стратегічному баченні і щирій підтримці воїнів. Його звернення нерідко мають чітко окреслену педагогічну та мотиваційну функцію. Наприклад, у промові, адресованій командирам, В. Залужний акцентує на пріоритетності людського життя та відповідальності за підлеглих: «Я звертаюся до командирів – бережіть особовий склад! Ретельно плануйте операції та негайно реагуйте на зміни в обстановці! Людське життя – наш найвищий пріоритет. Цим ми кардинально відрізняємося від противника...» [13].

Таке звернення є класичним прикладом оперативно-мобілізаційної промови, спрямованої на підвищення дисципліни, відповідальності та свідомого ставлення до планування бою. Воно виконує дві ключові функції: лідерську (командир задає ціннісну рамку) і регуляційно-педагогічну (формує стандарти поведінки та прийняття рішень).

Інший тип звернення – емоційно-підтримувальна промова, – помітний у словах Залужного, виголошених після важких боїв та втрат: «Дякую кожному і кожній із вас. Ви показали всьому світові, як треба боротися за свободу і рідну землю... Ми будемо вічно пам'ятати і помстимося за кожного полеглого захисника України. Біль втрат посилює нашу волю до Перемоги. Ми точно знаємо за що і за кого воюємо» [13].

Ця промова виконує також психологічно-консолідаційну функцію: визнає внесок кожного воїна, легітимізує емоційний стан втрати, перетворює біль на ресурс стійкості та продовження боротьби, а також формує колективну смислову рамку – «ми знаємо, за що воюємо» [13].

Отже, приклади наведених звернень підтверджують, що мотиваційні промови командира є не лише елементом командирської риторики, але й потужним психолого-педагогічним ресурсом. Їх зміст і структура відповідають ключовим завданням військового лідерства: підтримці бойового духу, формуванню цінностей, зміцненню згуртованості підрозділу та підвищенню психологічної стійкості особового складу.

Аналогічні функції виконують звернення командира полку «Азов» (нині – 12-та бригада спеціального призначення Національної Гвардії України) Дениса Прокопенка («Редіса»). У публічному тексті звернення до українців він послідовно відкидає «культ особистості», наголошуючи, що «армія – це командна робота, а ми сильні настільки, наскільки сильний наш найслабший солдат», і описує службу в «Азові» як життєвий шлях, пов'язаний із випробуваннями, самопожертвою та професійною відданістю [14]. Звернення завершується чітким рекрутинг-викликом («долучайся до лав бригади спеціального призначення Азов»), що дозволяє розглядати його як приклад ціннісно-рекрутингової промови, спрямованої водночас на підтримання бойового духу діючих військовослужбовців і залучення нових воїнів.

Інший тип його звернення – легітимаційно-мотиваційна промова після зняття заборони США на передачу зброї підрозділу. В офіційному відеозверненні Прокопенко вітає бійців бригади і «весь цивілізований світ з перемогою над російською пропагандою», наголошуючи, що бригада пройшла передбачену законодавством США перевірку, і підкреслює готовність «виправдати покладену відповідальність» дисципліною, стійкістю та хоробрістю в бою [15]. Тут мотивація ґрунтується на поєднанні зовнішнього визнання (довіра міжнародних партнерів) та внутрішнього професійного обов'язку (підтвердити цю довіру практичними результатами).

Отже, приклади наведених промов дозволяють виокремити щонайменше кілька змістово-функціональних типів мотиваційних звернень українських військових командирів: ціннісно-мобілізаційні (орієнтовані на захист життя, честі та гідності), ціннісно-рекрутингові (поєднання апеляції до професійної та національної ідентичності з закликом до вступу в підрозділ), легітимаційно-мотиваційні (акцент на міжнародній підтримці й відповідальності за її виправдання) та бойові підсумкові (переосмислення досвіду оборони, втрат і героїзму). Для освітнього процесу такі тексти становлять цінний дидактичний матеріал: вони можуть використовуватися як автентичні кейси для аналізу стратегій переконання, риторичних фігур, структури публічного військового виступу, а також для формування у майбутніх офіцерів ціннісно орієнтованого стилю професійної комунікації.

Щодо використання мотиваційних промов українських військових командирів у процесі вивчення англійської мови курсантами ВВНЗ, то у сучасних умовах трансформації системи військової освіти та посилення вимог до англійської підготовки майбутніх офіцерів особливого значення набуває використання автентичних матеріалів, безпосередньо пов'язаних із професійною діяльністю. Серед таких матеріалів, на нашу думку, належить мотиваційним промова українських військових командирів. Ці промови є не лише джерелом військово-професійної лексики, а й дієвими моделями стратегічної комунікації, морального лідерства та психологічного впливу. Їхня інтеграція в освітній процес сприяє формуванню англійської компетентності курсантів у контексті реального бойового та міжкультурного середовища.

Передусім мотиваційні промови забезпечують ефективну базу для розвитку навичок аудіювання та критичного аналізу риторики. Прослуховування англійських перекладів звернень про пріоритет збереження життя військовослужбовців, відповідальність командира або про командний характер служби дозволяє курсантам опановувати логіку військового виступу, виокремлювати ключові меседжі, розпізнавати емоційні й раціональні риторичні прийоми та інтерпретувати комунікативні наміри спікера. Такі завдання формують навички сприйняття англійської мови на слух у умовах, наближених до командирських брифінгів, нарад або багатонаціональних навчань.

Не менш важливою є роль мотиваційних промов як джерела спеціалізованої військової лексики. У текстах звернень нерідко зустрічаються терміни, які широко застосовуються у збройних силах країн НАТО: *resilience, morale, operational priorities, joint actions, combat cohesion, mission focus*. Робота з такою лексикою сприяє формуванню власного функціонального словника курсантів, необхідного для виконання службових обов'язків у майбутній професійній діяльності щодо взаємодії з іноземними партнерами, участі різного роду військових місіях з радниками або під час підготовки звітів або оперативних зведень англійською мовою.

Важливим компонентом навчання є створення курсантами власних англійських звернень на основі структурних та риторичних моделей, притаманних промова відомих українських командирів. Моделювання передбойового інструктажу, звернення після складної операції (виконання завдання) або промови до підрозділу дає змогу відпрацювати логіку побудови виступу, удосконалити навички чіткості, лаконічності та емоційної врівноваженості. Така діяльність формує не лише мовну, а й лідерську компетентність, дозволяючи курсантам усвідомити роль офіцера як морального та комунікативного орієнтира для підрозділу.

Ефективним елементом методики є організація ціннісних дискусій англійською мовою, побудованих навколо ключових тем, порушених у промовах українських командирів: пріоритетності життя військовослужбовця, моральної відповідальності командира, сили військового братерства, балансу між ризиком і обов'язком. Такі дискусії розвивають критичне мислення, здатність до аргументації та міжкультурного аналізу, що є необхідними складовими професійної комунікативної компетентності офіцера.

Особливої уваги заслуговують практичні кейси, що інтегрують мовленнєву та професійну підготовку. Кейс «Pre-mission briefing» передбачає підготовку двохвилинного мотиваційного звернення до підрозділу перед складним завданням, а кейс «After action motivational summary» – формування виваженого, емоційно стриманого звернення після виконання бойової операції з втратами. Подібні вправи дозволяють курсантам застосовувати англійську мову в умовах, що моделюють реальну службу діяльність.

Важливим елементом міжкультурної підготовки майбутніх офіцерів у процесі вивчення англійської мови є залучення промов керівників об'єднаного командування НАТО – Allied Joint Force Command Brunssum (JFC Brunssum). Звернення таких військових лідерів, як генерал Йорг В. Фоллмер чи генерал Сальваторе Фаріна, відзначаються акцентом на принципах місійного командування, багатонаціональної взаємодії та стратегічної злагодженості [16]. У своїх виступах вони системно підкреслюють значення взаємної довіри, інтероперабельності та відповідальності кожної країни-учасниці за спільну безпеку Альянсу. Наприклад, у промовах JFC Brunssum часто зустрічаються такі меседжі: «*Interoperability is not only about equipment – it is about trust, cohesion, and the ability of our soldiers to act as one*» або «*Ukraine's fight for sovereignty is a fight for the principles on which our Alliance stands*». Використання цих промов в освітньому процесі дозволяє курсантам здійснювати порівняльний аналіз риторики українських та натівських командирів, виявляти спільні цінності професійної військової комунікації, а також розвивати здатність ефективно взаємодіяти в багатонаціональному операційному середовищі. Такий підхід формує міжкультурну компетентність майбутніх офіцерів, поглиблює розуміння стандартів НАТО та сприяє інтеграції українського військового лідерства у ширший міжнародний безпековий контекст.

Вагомий методичний потенціал у підготовці майбутніх офіцерів мають також класичні історичні військові промови, що впродовж століть формували еталони лідерства, риторики та стратегічної комунікації. Про це зазначає О. Красницька [4]. На думку вченої, з якою ми погоджуємося, доцільним є залучення до освітнього процесу таких виступів, як звернення королеви Єлизавети I «*I myself will be your general*» (1588), виголошене перед англійськими ополченцями в Тілбері; промова Джузеппе Гарібальді «*E ora tutti alle armi!*» (1860), що закликала війська до наступу; виступи Вінстона Черчилля «*We shall fight on the beaches*» та «*Their finest hour*» (1940), які стали зразком стійкості британського народу; звернення Франкліна Рузвельта «*A date which will live in infamy*» (1941), проголошене перед Конгресом після нападу на Перл-Гарбор; мотиваційна промова генерала Джорджа С. Паттона до Третьої армії США перед висадкою в Нормандії (1944), що містила характерний заклик до рішучості й наступальної ініціативи; молитва-промова Рузвельта «*They fight not for conquest but to end conquest*» (6 червня 1944 р.), присвячена висадці союзників у Нормандії; а також звернення Джорджа В. Буша «*Today, our nation saw evil*» від 11 вересня 2001 р., яке визначило стратегічну рамку реагування США на глобальний тероризм. Усі ці промови розкривають різні типи військово-політичної риторики – мобілізаційну, кризову, об'єднувачу, морально-підтримувальну та можуть бути використані в освітньому процесі для формування риторичної майстерності, критичного мислення, уміння працювати з історичними наративами, а також для аналізу спільних і відмінних рис лідерської комунікації в різних країнах і епохах. Їх інтеграція в курси англійської мови сприяє поглибленню міжкультурної військової компетентності курсантів і формує ширший контекст для розуміння сучасних підходів до військового лідерства та морально-психологічного впливу на підлеглих.

Для забезпечення об'єктивності та системності результатів навчання доцільно використовувати різні форми оцінювання. Формувальне оцінювання (постійне, поетапне відстеження навчальних досягнень) здійснюється шляхом коротких англомовних виступів з чіткими критеріями: ясність формулювання, точність термінології, відповідність тону й професійних стандартів. Сумативне оцінювання (підсумкова форма контролю, що використовується для визначення досягнутого рівня компетентностей після завершення теми, модуля чи курсу) може передбачати підготовку письмового аналізу промови або проведення усного іспиту, під час якого курсант виголошує структуроване командирське звернення відповідно до запропонованого кейсу. Додатково застосовуються рубрики для оцінювання змістовності, структури, риторики та професійної відповідності виступу, а також методи самооцінювання та взаємооцінювання.

Висновки. Отже, використання мотиваційних промов українських військових командирів у процесі вивчення англійської мови формує багатовимірний педагогічний ефект, що охоплює не лише оволодіння мовними навичками, а й розвиток лідерських, стратегічно-комунікативних та морально-

вольових компетентностей майбутніх офіцерів. Інтеграція у навчальний процес звернень командирів та начальників Збройних Сил України у поєднанні з промовами командирів НАТО та класичними історичними військовими зверненнями посилює міжкультурний і порівняльно-риторичний вимір мовної освіти. Такий широкий спектр текстів дозволяє курсантам аналізувати різні моделі військового лідерства, виявляти універсальні принципи бойової мотивації, порівнювати стилі комунікації різних епох і культур, а також формувати цілісне бачення ролі командира як морального авторитета й стратегічного комунікатора.

Використання цих промов в освітньому процесі значно підвищує професійну спрямованість мовної підготовки, допомагає курсантам розвивати здатність діяти в умовах операційної, інформаційної та міжкультурної складності, формує впевненість у виконанні службових завдань у міжнародному середовищі та сприяє внутрішній мотивації до самовдосконалення. З огляду на це, залучення мотиваційних промов як навчального ресурсу повністю відповідає сучасним вимогам військової освіти, орієнтованої на підготовку офіцерів нового покоління, здатних ефективно комунікувати, ухвалювати відповідальні рішення, здійснювати лідерство та зберігати психологічну стійкість у складних умовах сучасних збройних конфліктів.

Перспективи подальших досліджень. Отримані результати окреслюють низку перспективних напрямів для подальшої наукової розробки проблеми підготовки майбутніх офіцерів. Насамперед доцільним є поглиблене вивчення потенціалу бойових наративів, історій учасників бойових дій та мотиваційних промов військових лідерів як засобів формування стійкості, професійної ідентичності та комунікативної компетентності курсантів. Особливої уваги потребує розроблення методик інтеграції таких текстів у зміст мовної, лідерської та морально-психологічної підготовки, включно з аналізом їхнього впливу на мотивацію, емоційну регуляцію та ціннісні орієнтації здобувачів освіти.

Перспективним напрямом є також дослідження міжкультурного виміру використання промов українських військових командирів у поєднанні з відомими історичними зверненнями міжнародних лідерів, що дозволить виявити універсальні та культурно специфічні моделі військової риторики. Доцільним видається й аналіз можливостей цифрових платформ, симуляцій та мультимедійних ресурсів у відтворенні автентичних ситуацій командирської комунікації.

Загалом подальші дослідження мають бути спрямовані на комплексне обґрунтування педагогічних умов, за яких використання мотиваційних промов і бойових історій сприятиме розвитку професійної компетентності майбутніх офіцерів та їхній готовності діяти в умовах сучасних операційних викликів.

Конфлікт інтересів. Автори заявляють про відсутність конфлікту інтересів.

Джерела фінансування. Дослідження не отримувало зовнішнього фінансування.

Доступність даних. Це дослідження не передбачало використання окремих наборів даних.

Використання засобів штучного інтелекту (ШІ). Під час підготовки цієї роботи автори не використовували інструменти штучного інтелекту.

Список використаних джерел

1. Кравчук Ж. В., Марченко В. В. Англомовні мотиваційні промови: лінгвопрагматичний та перекладацький аспекти. *Молодий вчений. Філологічні науки*. 2021. № 10 (98). С. 326–328. <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2021-10-98-68>
2. Семенюк О. Сучасні тактики аргументації в американському політичному дискурсі (на матеріалі промов політичних діячів). *Науковий вісник Чернівецького університету: Германська філологія*. 2011. Вип. 532. С. 156–162.
3. Рафалюк В. Особливості політичних текстів про військову агресію РФ проти України. *Львівський філологічний часопис*. 2022. № 12. С. 138–145.
4. Красницька О. Мотиваційна промова командира як засіб формування психічної стійкості військовослужбовців та спонуки до дії. *Військова освіта*. 2022. С. 123–135.
5. Психологія бою: діяльність командира підрозділу щодо підтримання морально-психологічного стану особового складу в ході бойових дій : навч.-метод. посіб. / А. М. Романишин, О. В. Бойко, Д. В. Богородицький та ін. Львів : НАСВ, 2015. 322 с.
6. Алещенко В. І. Морально-психологічне забезпечення сил оборони держави. *Наука і оборона*. 2019. № 1. С. 25–30.
7. Шумовецька С. Военна мемуаристика і військова освіта: навчання лідерства, управління та комунікації. *Збірник наукових праць Національної академії Державної прикордонної служби України. Серія: педагогічні науки*. 2025. Т. 42, № 3. С. 281–299. <https://doi.org/10.32453/pedzbirnyk.v42i3.1979>
8. Шумовецька С. Вивчення літератури про лідерство як новітня освітня практика. *Збірник наукових праць Національної академії Державної прикордонної служби України. Серія: педагогічні науки*. 2025. Т. 41, № 2. С. 182–197. <https://doi.org/10.32453/pedzbirnyk.v41i2.1815>
9. Одарчук Н., Мірончук Т. Семантика інспіраційних промов та їхній комунікативно-прагматичний потенціал (на прикладі виступів принца Гаррі на Іграх нескорених). *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»*. Серія «Філологія». 2022. Т. 15 (83). С. 11–16.
10. Промови, що змінили світ. Київ : Видавнича група КМ-БУКС, 2017. 328 с.

11. Берестецька Н. В.; Мисечко О. В. Дидактико-методичні моделі інтегрованого заняття з англійської мови у процесі іншомовної підготовки майбутніх офіцерів-прикордонників інженерних спеціальностей. *Вісник Національного університету оборони України*, 2011, 4: 11-15.
12. Волкова І. Деякі особливості формування готовності майбутніх офіцерів до професійного іншомовного спілкування. *Педагогічна Академія: наукові записки*, 2025, 15.
13. Залужний В. Ф. «Людське життя – наш найвищий пріоритет». Укрінформ. 07.03.2022. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-ato/3422826-zaluznij-zvernuvsa-do-komandiriv-ludske-zitta-najvisij-prioritet.html>
14. Прокопенко Д. Командир «Азову» звернувся до українців. 0629.com.ua. 16.08.2023. URL: <https://www.0629.com.ua/news/3645542/komandir-azovu-zvernuvsa-do-ukrainciv-tekst>
15. Відеозвернення командира 12-ої бригади спеціального призначення «Азов», друга «Редіса». Офіційний сайт 12-ої бригади спеціального призначення «Азов». 17.06.2024. URL: <https://azov.org.ua/news/відеозвернення-командира-12-ої-бригади/>
16. JFC Brunssum. *Commander JFC Brunssum welcomes first eFP Battlegroup deployed to Lithuania*. Northern Star Magazine, March 2017. URL: https://www.randalessen.nl/mkw_upload/Northern_Star/NS-maart-2017.pdf

References

1. Kravchuk Zh. V., Marchenko V. V. Anhlomovni motyvatsiini promovy: *linhvoprahmatychnyi ta perekladatskyi aspekty. Molodyi vchenyi. Filolohichni nauky*. 2021. № 10 (98). S. 326–328. <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2021-10-98-68> (in Ukrainian).
2. Semeniuk O. Suchasni taktyky arhumentatsii v amerykanskomu politychnomu dyskursi (na materialy promov politychnykh diiachiv). *Naukovyi visnyk Chernivetskoho universytetu: Hermanska filolohiia*. 2011. Vyp. 532. S. 156–162 (in Ukrainian).
3. Rafaliuk V. Osoblyvosti politychnykh tekstiv pro viiskovu ahresiiu RF proty Ukrainy. *Lvivskiy filolohichniy chasopys*. 2022. № 12. S. 138–145 (in Ukrainian).
4. Krasnytska O. Motyvatsiina promova komandyra yak zasib formuvannia psykhičnoi stiikosti viiskovosluzhbovtiv ta sponuky do dii. *Viiskova osvita*. 2022. S. 123–135 (in Ukrainian).
5. Psykholohiia boiu: diialnist komandyra pidrozdlu schodo pidtrymannia moralno-psykholohichnoho stanu osobovoho skladu v khodi boiovykh dii : navch.-metod. posib. / A. M. Romanyshyn, O. V. Boiko, D. V. Bohorodytskyi ta in. Lviv : NASV, 2015. 322 s. (in Ukrainian).
6. Aleshchenko V. I. Moralno-psykholohichne zabezpechennia syl obrony derzhavy. *Nauka i obrona*. 2019. № 1. S. 25–30 (in Ukrainian).
7. Shumovetska S. Voienna memuarystyka i viiskova osvita: navchannia liderstva, upravlinnia ta komunikatsii. *Zbirnyk naukovykh prats Natsionalnoi akademii Derzhavnoi prykordonnoi sluzhby Ukrainy. Serii: pedahohichni nauky*. 2025. T. 42, № 3. S. 281–299. <https://doi.org/10.32453/pedzbirnyk.v42i3.1979> (in Ukrainian).
8. Shumovetska S. Vyvchennia literatury pro liderstvo yak novitnia osvitnia praktyka. *Zbirnyk naukovykh prats Natsionalnoi akademii Derzhavnoi prykordonnoi sluzhby Ukrainy. Serii: pedahohichni nauky*. 2025. T. 41, № 2. S. 182–197. <https://doi.org/10.32453/pedzbirnyk.v41i2.1815> (in Ukrainian).
9. Odarchuk N., Mironchuk T. Semantyka inspiratsiinykh promov ta yikhonii komunikatyvno-prahmatychnyi potentsial (na pryklady vystupiv pryntsa Harri na Ihrakh neskokorenykh). *Naukovi zapysky Natsionalnoho universytetu «Ostrozka akademiia». Serii «Filolohiia»*. 2022. T. 15 (83). S. 11–16 (in Ukrainian).
10. Promovy, shcho zminyly svit. Kyiv : Vydavnycha hrupa KM-BUKS, 2017. 328 s. (in Ukrainian).
11. Berestetska N. V.; Mysechko O. V. Dydaktyko-metodychni modeli intehrovanoho zaniattia z anhliiskoi movy u protsesi inshomovnoi pidhotovky maibutnykh ofitseriv-prykordonnykiv inzhenernykh spetsialnosti. *Visnyk Natsionalnoho universytetu obrony Ukrainy*, 2011, 4: 11-15 (in Ukrainian).
12. Volkova I. Deiaki osoblyvosti formuvannia hotovnosti maibutnykh ofitseriv do profesiinoho inshomovnoho spilkuvannia. *Pedahohichna Akademiia: naukovi zapysky*, 2025, 15 (in Ukrainian).
13. Zaluzhnyi V. F. «Liudske zhyttia – nash naivyshchyi priorytet». Ukrinform. 07.03.2022. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-ato/3422826-zaluznij-zvernuvsa-do-komandiriv-ludske-zitta-najvisij-prioritet.html> (in Ukrainian).
14. Prokopenko D. Komandyr «Azovu» zvernuvsia do ukraintsiv. 0629.com.ua. 16.08.2023. URL: <https://www.0629.com.ua/news/3645542/komandir-azovu-zvernuvsa-do-ukrainciv-tekst> (in Ukrainian).
15. Videozvernennia komandyra 12-oi bryhady spetsialnoho pryznachennia «Azov», druga «Redisa». Ofitsiyni sait 12-oi bryhady spetsialnoho pryznachennia «Azov». 17.06.2024. URL: <https://azov.org.ua/news/videozvernennia-komandyra-12-oi-bryhady/> (in Ukrainian).
16. JFC Brunssum. *Commander JFC Brunssum welcomes first eFP Battlegroup deployed to Lithuania*. Northern Star Magazine, March 2017. URL: https://www.randalessen.nl/mkw_upload/Northern_Star/NS-maart-2017.pdf

| Матеріал надійшов до редакції: 25.11.2025 р. | Прийнято до друку: 30.12.2025 р. | Опубліковано: 02.02.2026 р. |

